

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 10 stycznia 2018 r.

w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
w sprawie przeprowadzania egzaminu referendarskiego

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z projektem rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie przeprowadzania egzaminu referendarskiego, przekazanym przy piśmie Ministra Sprawiedliwości z 27 grudnia 2017 r. (znak: DL-VI-469-21/17), przedstawia następującą opinię.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2017 r. poz. 146, ze zm.), „*egzamin referendarski sprawdza wiedzę prawniczą i umiejętności, niezbędne do wykonywania obowiązków referendarza sądowego.*” Dlatego w ocenie Rady, zakres przedmiotowy egzaminu referendarskiego proponowany w § 3 i 5 projektu, powinien uwzględniać zagadnienia dotyczące spraw rozpoznawanych przez referendarzy sądowych, w tym zwłaszcza związanych z rejestracją i funkcjonowaniem spółek handlowych, spółdzielni, fundacji i stowarzyszeń.

Krajowa Rada Sądownictwa postuluje ponadto zmianę przepisów powyższej ustawy w zakresie dotyczącym egzaminu referendarskiego. W ocenie Rady nieuzasadnione jest rozwiązanie zakładające, że do egzaminu referendarskiego może przystąpić absolwent studiów prawnych, który nie odbył żadnej aplikacji ani nawet nie posiada minimalnego doświadczenia na stanowiskach związanych ze stosowaniem prawa. Taka regulacja może rodzić zagrożenia z uwagi na rosnące uprawnienia referendarzy sądowych, istotne dla bezpieczeństwa obrotu prawnego. Rada zwraca także uwagę na to, że – w wyniku zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1139) – stanowisko referendarza sądowego nie stanowi już jednego z etapów kariery na drodze do urzędu sędziego, zatem należałoby rozważyć potrzebę organizowania przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury aplikacji referendarskiej lub przynajmniej obligatoryjnego szkolenia poprzedzającego egzamin referendarski. Ponadto

należy postulować, aby egzamin referendarski był organizowany nie rzadziej niż raz w roku, a nie tylko „w zależności od potrzeb kadrowych sądów” – takie rozwiązanie zapewniłoby stałe istnienie listy potencjalnych kandydatów na zwalniające się miejsca referendarskie. Zdaniem Rady niezbędne jest również ograniczenie zakresu czasowego ważności uprawnień wynikających ze złożenia egzaminu referendarskiego, aby zapewnić, że wiedza i umiejętności kandydata na referendarza sądowego oparte są na aktualnym stanie prawnym.